

Cultuur: een voorstel van de Commissie voor een Europees erfgoedlabel voor de gehele EU

De Europese Commissie heeft vandaag een voorstel gedaan voor een initiatief op Europese schaal betreffende de invoering van het "Europees erfgoedlabel". Het doel van het label is de aandacht te vestigen op sites (monumenten, gedenkplaatsen, enz., maar ook immaterieel erfgoed) die getuigen van de Europese integratie, idealen en geschiedenis en deze symboliseren. Het voorstel voor een besluit tot instelling van het label zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie; dit besluit zou in 2011 of 2012 in werking kunnen treden.

"Ik ben ervan overtuigd dat het Europees erfgoedlabel zal bijdragen tot meer bewustwording van ons gemeenschappelijke maar diverse culturele erfgoed, en het cultureel toerisme en de interculturele dialoog zal stimuleren", verklaarde Androulla Vassiliou, Europees Commissaris voor onderwijs, cultuur, meertaligheid en jeugdzaken.

Het voorstel van de Commissie bouwt voort op een intergouvernamenteel project van 2006 waarbij 17 lidstaten betrokken waren. De opwaardering van het Europees Erfgoedlabel tot een initiatief van de Europese Unie zal het label meer geloofwaardigheid, zichtbaarheid en prestige verlenen.

Onder de bestaande regeling, gebaseerd op selectie door de afzonderlijke lidstaten, is het label toegekend aan vierenzestig sites (zie de lijst in de bijlage), uiteenlopend van het huis van Robert Schuman, de Franse staatsman en medeoprichter van de EU, in Scy-Chazelles (Lotharingen), tot de scheepswerven in Gdąnsk (Polen), de geboorteplaats van Solidarność, de eerste onafhankelijke vakbond in een land van het Warschaupact, die mede de aanzet heeft gegeven tot de gebeurtenissen die uiteindelijk hebben geleid tot de eenwording van het continent na het einde van de koude oorlog.

Onder de voorgestelde nieuwe regeling zouden alle 27 lidstaten maximaal twee sites per jaar kunnen voordragen voor toekenning van het nieuwe Europees erfgoedlabel. Een jury van onafhankelijke deskundigen zou de voordrachten beoordelen en maximaal een site per jaar per land selecteren voor toekenning van het label. Deelname aan de actie zou plaatsvinden op basis van vrijwilligheid.

De voornaamste voordelen van het Europees erfgoedlabel zouden zijn:

- nieuwe mogelijkheden om te leren over Europa's cultureel erfgoed en de democratische waarden die ten grondslag liggen aan de Europese geschiedenis en integratie;
- meer bewustzijn van de mogelijkheden voor Europees cultureel toerisme, wat economische voordelen met zich zou brengen;
- duidelijke en transparante criteria voor alle deelnemende lidstaten;
- de selectie- en toezichtprocedures zouden waarborgen dat alleen de meest relevante sites het label ontvangen.

Het voorgestelde Europese erfgoedlabel van de EU verschilt van andere initiatieven op het gebied van cultureel erfgoed zoals de Werelderfgoedlijst van de UNESCO of de culturele routes van de Raad van Europa, omdat deze actie:

- de aandacht zou vestigen op sites die een sleutelrol hebben gespeeld in de geschiedenis van de Europese Unie;
- sites zou selecteren op basis van hun Europese symbolische waarde in plaats van hun aantrekkelijkheid of architectonische kwaliteit;
- de educatieve dimensie zou benadrukken, vooral voor jongeren.

Bijlage: sites die het Europees erfgoedlabel hebben ontvangen in het kader van de bestaande regeling:

Europees erfgoedlabel – eerder door lidstaten geselecteerde sites

LAND	SITE ¹
BELGIË	Paleis van de Prinsbischoppen van Luik Pottenbakkerijmuseum te Raeren (Duitstalige Gemeenschap) Archeologische site van Ename Archeologische site van Coudenberg
BULGARIJE	Archeologische site van Debelt Monument voor Vassil Levski Historische stad Rousse Muziekcentrum Boris Christoff
CYPRUS	Fortificaties van Nicosia Kasteel van Kolossi Kourion site Circuit van zes kerken met Byzantijnse en post-Byzantijnse fresco's, Troodos
TSJECHISCHE REPUBLIEK	Kasteel Kynžvart Zlín, stad van Tomáš Bat'a Vítkovice kolenmijn te Ostrava Monument voor Antonin Dvořák te Vysoká u Příbrami
FRANKRIJK	Abdij van Cluny Huis van Robert Schuman bij Metz Binnenplaats van het pauselijk paleis te Avignon
GRIEKENLAND	Akropolis, Athene Paleis van Knossos Archeologische site van Poliochne Byzantijnse site van Monemvasia

¹ Deze sites zijn geselecteerd door de lidstaten in het kader van intergouvernementele regelingen. Om de coherentie van de sites waaraan het Europees erfgoedlabel is toegekend, te waarborgen, zullen sites in de Europese Unie die het label onder het intergouvernementele systeem ontvangen hebben en het nieuwe label willen verkrijgen, opnieuw beoordeeld moeten worden aan de hand van de nieuwe criteria.

HONGARIJE	Koninklijk kasteel van Esztergom Fort Szigetvár Het Protestantse college en de Grote Kerk te Debrecen Koninklijk Paleis te Visegrád
ITALIË	Geboorteplaatsen van Rossini, Puccini en Verdi Geboorteplaats van Alcide de Gasperi Eiland Ventotene Piazza del Campidoglio, Rome
LATVIA	Historisch centrum van Riga Rundāle -paleis Stad Kuldīga
LITOUWEN	Werken van Mikalojus Konstantinas Čiurlionis Historisch centrum van Kaunas Regio Žemaitija (laagland) en de Kruisenheuvel Museum van de genocideslachtoffers (1940-41) te Vilnius
MALTA	Catacomben van Rabat
POLEN	Scheepswerven van Gdąnsk Lechheuvel te Gniezno (kathedraal, kerk, paleizen, museum) Kathedraal van St. Vaclav en Stanislaw, Kraków Stad Lublin
PORTUGAL	Kathedraal van Braga Jezusklooster te Setúbal Algemene bibliotheek van de Universiteit van Coimbra Afschaffing van de doodstraf
ROEMENIË	Archeologische site van Istrië Cantacuzino-paleis te Boekarest Roemeens Athenaeum te Boekarest Brâncuși-park te Târgu Jiu

- SLOWAKIJE** Pre-Romaanse kerkarchitectuur, Kerk van St. Margaret, Kopčany
Kasteel van Červený Kameň
Grafheuvel van generaal Milan Rastislav Štefánik te Bradlo
- SLOVENIË** Gedachteniskerk van de Heilige Geest te Javorca
Franja-ziekenhuis te Dolenji Novaki
Žale-kerkhof te Ljubljana
- SPANJE** Archieven van het Koninkrijk Aragon
Koninklijk klooster, Yuste
Kaap Finisterre
Studentenhuis, Madrid
- ZWITSERLAND** Kathedraal van St. Pierre te Genève
Kasteel La Sarraz
St. Gotthard-hospitium